

Антонишин А.П.
доцент кафедри історії України,
країнознавства і туризмознавства

Київський національний лінгвістичний університет

ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА МІСТА ВІННИЦЯ У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Національний туризм є однією з головних складових концепції розвитку Української державності. Він дозволяє вивчати історію, культуру та побут різних регіонів нашої держави, порівнювати та аналізувати їх культурно-історичний розвиток. Подорожі територією України, відвідування визначних пам'яток історичного минулого, національних парків, національних свят – все це і є національний туризм.

Завдяки своєму історико-культурному потенціалу, національний туризм в Україні дуже добре розвинений і користується популярністю у населення незалежно від віку чи фінансового становища.

Найважливішими надбаннями нації є, безперечно, об'єкти історичного, культурного, державного значення, розташовані по всій території України.

Одним із популярних туристичних об'єктів в нашій державі є безперечно місто Вінниця – адміністративний центр Вінницької області. Де комфортно поєднанні історико-культурні пам'ятки минувшини та сучасні туристичні надбання.

Перші згадки про місто датуються 1362 роком, коли на лівому березі Південного Бугу було збудовано замок-фортець. З 1569 року Вінниця, як і вся Брацлавщина увійшла до складу Речі Посполитої. Саме в цей період було створено перші відомі культурно-історичні пам'ятки міста. Серед них найбільшою популярністю серед туристів користуються Єзуїтський монастир побудований вздовж вулиці Соборної в 1610-1617 роках, як великий архітектурний ансамбль. У нього входили костел, колегіум і конквіт (гуртожиток). Увесь ансамбль був огорожений цегляними стінами з розташованими по кутах вежами. За ним закріпилася назва «Мури», що походить за однією з легенд від того, що в одній зі стін був замурований живий чоловік.

Домініканський монастир, зведений з дерева в 1624 році, входив до складу комплексу оборонних укріплень іменованого Мурами. У 1760 році монастир був перебудований в кам'яний костел. Його фасад виконаний у стилі бароко. На стінах зберігся живопис XVIII століття. У 1832 році монастир був переданий православної церкві.

Костел Пресвятої Діви Марії, побудований в стилі тосканського бароко. Гроші на будівництво храму виділив староста Л. Калиновський. Храм був закритий в 1931 році, зараз належить католицькій громаді міста.

Вже перебуваючи у складі Російської імперії у Вінниці було побудовано в 1746 році Миколаївську церкву. Дерев'яний храм на масивному кам'яному фундаменті є одним з кращих зразків подільської народної дерев'яної архітектури. Розташований на території Старого міста біля підніжжя гори, на якій стояв старовинний Вінницький замок. Дзвіниця, розташована на розі підпірної стіни, могла служити укріпленою вежею у разі нападу.

Ще однією видатною пам'яткою міста є синагога Ліфшиця, побудована в 1897 році. У той час єврейська торгово-реміснична громада була практично найсильнішою у фінансовому плані. Нею спонсорувалося будівництво багатьох будівель в місті, в тому числі і синагог.

Справжньою туристичною меккою міста є музей-садиба Пирогова, придбана відомим вченим і хірургом у 1859 році у спадкоємців доктора медицини Гриколевського. Прожив в ній Микола Іванович Пирогов майже 20 років до самої смерті в 1881 році. Ним була побудована у Вінниці безкоштовна аптека та лікарня, де він і проводив найскладніші операції. В ансамбль входять сама садиба, музей-аптека, парк та церква-усипальниця, де і похований відомий хірург. У парку збереглися дерева, посаджені самим Пироговим.

Неподалік Південного Бугу, на його лівому березі, стоїть скромний одноповерховий будинок, побудований в першій половині XIX століття. Він не належить до пам'яток архітектури, бо нагадує собою звичайну селянську хату. Саме в цьому будинку 17 вересня 1864 року народився великий український письменник Михайло Коцюбинський. Тут він прожив з перервами тридцять три роки, написав чимало творів, що увійшли до золотой скарбниці української літератури. Тепер у цьому будинку – літературно-меморіальний музей, заснований в 1927 році.

Чимало місць у Вінниці пов'язано з цим видатним іменем. На фасаді колишнього реального училища, нинішнього Вінницького факультету Київського торгово-економічного університету, встановлено меморіальну дошку, яка нагадує про те, що тут в жовтні 1891 року великий Сонцепоклонник складав екстерном екзамен на звання народного вчителя. Численних туристів принадує камінь Коцюбинського на Південному Бузі – улюблене місце відпочинку Михайла Михайловича.

У залах обласного краєзнавчого і художнього музеїв завжди людно. Відвідувачів захоплюють не лише пам'ятки старовини, постійно діюча виставка "Прадавнє золото Поділля", картини видатних майстрів пензля минулих століть, а й роботи сучасних митців.

Водонапірна вежа, іноді іменована пожежною, побудована в 1911 році за проектом архітектора Г. Артинова – візитною карткою міста. Спочатку використовувалася за прямим призначенням для забезпечення водопостачання міста. На вежі досі стоїть годинник-куранти, і справно показує час. За часів війни башта служила спостережним пунктом. Стіни її були спочатку облицьовані, теперішній вигляд вежі датується 80-ми роками XIX століття.

По праву ще однією візитівкою сучасної Вінниці є Фонтан ROSHEN побудований в руслі річки Південний Буг біля острова Кемпа (Фестивальний) і відкритий в 2011 році. Це найбільший в Україні і Європі плавучий фонтан. За оцінками експертів входить до десятки кращих і найбільш видовищних фонтанів світу.

Плавучий фонтан ROSHEN відразу ж став одним з символів міста Вінниці та вже занесений до туристичних путівників по Україні.

Це звичайно не повний перелік історико-культурної спадщини міста Вінниці. На прикладі міста ми бачимо унікальне поєднання національних культур, а саме української, російської, польської та єврейської. Звичайно позитивним є те, що українські меценати та представники органів влади підтримують історико-культурні надбання та закладають фундамент до подальшого зростання та розвитку національного туризму не тільки в окремо взятому місті чи регіоні, а й в Україні в цілому.

Список використаних джерел:

1. Вінниця : історичний нарис / голов. ред. : А. М. Подолинний. – Вінниця : Книга-Вега, 2007. – 304 с.
2. Царенко, С. Вінниця : погляд у минуле : фотоальбом / С. Царенко, В. Козюк ; ред. : Л.Коваль; пер. з пол. : В. Куделя ; пер. з англ. : В. Волос ; пер. з нім. : С. Балашова. – К. : Оранта, 2008. – 256 с.
3. Вінниччина туристична : краєзн.довід. / Управління культури і туризму Вінниц. ОДА, Вінниц. ОУНБ ім. К. А. Тімірязєва ; упоряд. О. І. Кізян ; ред. М. Г. Спиця ; відп. за вип. Н. І. Морозова. – Вінниця : Держ. картогр. ф-ка, 2009. – 432 с.
4. Гудзевич, А.В. Заповідні куточки Вінниці / А. В. Гудзевич. –Вінниця : Данилюк В. Г., 2008. – 84 с.

ЗАЯВКА

на участь у Всеукраїнській науково-практичній конференції студентів,
аспірантів і молодих вчених
«Сучасні тенденції розвитку туризму та індустрії гостинності»

Антонишин Андрій Павлович

Київський Національний Лінгвістичний Університет.

Вул. Червоноармійська, 73

Доцент кафедри історії України, країнознавства і туризмознавства

Кандидат історичних наук

м. Васильків, вул. Грушевського 10, кв.80; індекс - 03127

Контактні телефони: тел (моб) – 8(096)112-19-59

e-mail: antonishin_a@ukr.net

Напрямок: Національний туризм як засіб формування позитивного іміджу країни.

Тема доповіді: Історико-культурна спадщина міста Вінниця у контексті розвитку національного туризму в Україні.

Форма участі у конференції: Заочна участь.